

SOCIAL DETERMINANTS IN PATIENTS WITH PULMONARY TUBERCULOSIS

Ghelis Iulia¹, Dar Diab Mahmud Chaled¹, Abadi Ahmad Reyad¹, Abu Rumi Jawad Khaled¹

Scientific adviser: Lesnic Evelina¹

¹Department of Phthisiopneumology, Nicolae Testemitanu University.

Introduction. People with social vulnerability, such as those without a place for living, migrants, unemployed, and marginalized by addictive behaviors have a high risk for tuberculosis. **Objective of the study.** The aim of the study was to assess the distribution of the social determinants in patients with pulmonary tuberculosis. **Material and methods.** A retrospective, selective, longitudinal study was performed that included 419 patients diagnosed with tuberculosis and registered with a socially vulnerable state in Chisinau during 2017-2019. **Results.** According to the sex distribution, it was identified that the ratio men/women consisted 3.5/1; the age group of 35-54 years was prevailed with 226 (54%) cases, followed by the age group of 18-35 years with 125 (30%) cases and the group of 55+ years – with 56 (16%) cases. Unemployed were 328 (78%), low level of education had 342 (82%) cases and poor living conditions had 281 (67%) cases. There were in detention 41 (9%) cases and recently migrated were 53 (13%) cases. Harmful habits such as chronic alcoholism had 61 (15%) cases and patients who are *addicted* to drugs – 7 (2%) cases. HIV/AIDS was diagnosed in 52 (12%) cases, mental disorders – in 14 (5%) cases, malnourished were 32 (7.6%) patients, undernourished – 28% cases. 48 (11%) cases were in tuberculosis contact. **Conclusions.** The social determinants of the patients with pulmonary tuberculosis were dominated by unemployment, low level of education and poor living conditions, which often were associated with harmful habits, TB contact, undernourished and HIV-infection.

Keywords: tuberculosis, social determinants, risk factors.

DETERMINANȚII SOCIALE LA PACIENȚII CU TUBERCULOZĂ PULMONARĂ

Ghelis Iulia¹, Dar Diab Mahmud Chaled¹, Abadi Ahmad Reyad¹, Abu Rumi Jawad Khaled¹

Conducător științific: Lesnic Evelina¹

¹Catedra de pneumoftiziologie, USMF „Nicolae Testemitanu”.

Introducere. Persoanele cu vulnerabilitate socială, precum cele fără loc de trai, marginalizate prin comportamente adic-tive și migranți constituie un risc sporit de îmbolnăvire de tuberculoză. **Scopul.** Scopul a fost de a evalua distribuția de-terminanților sociali la pacienții cu tuberculoză pulmonară. **Material și metode.** A fost efectuat un studiu retrospectiv, selectiv, descriptiv care a inclus 419 pacienți diagnosticați cu tuberculoză pulmonară și care au fost înregistrați cu un statut social vulnerabil în Chișinău în perioada 2017-2019. **Rezultate.** Distribuind pacienții în dependență de sex, am identificat că raportul bărbați/femei a constituit 3,5/1, a predominat grupul de vârstă 35-54 ani cu 226 (54%) cazuri, urmat de grupul de vârstă 18-35 ani cu 125 (30%) cazuri și grupul de vârstă 55+ ani – cu 56 (16%) cazuri. Șomeri au constituit 328 (78%) cazuri, nivelul scăzut de studii au avut 342 (82%) cazuri, condiții de viață sărace – 281 (67%) ca-zuri. Au fost în detenție 41 (9%) cazuri și au migrat recent 53 (13%) cazuri. Deprinderi nocive ca alcoolism cronic au avut 61 (15%) cazuri și au utilizat droguri 7 (2%) pacienți. HIV/SIDA s-a diagnosticat la 52 (12%) pacienți, tulburări psihice – la 14 (5%) cazuri, malnutriți au fost 32 (7,6%) pa-cienți și subnutriți – 28% cazuri. În contact tuberculos au fost 48 (11%) cazuri. **Concluzii.** Determinanții sociali la pa-cienții cu tuberculoză pulmonară au fost dominați de șomaj, nivel redus de școlarizare, condiții nesatisfăcătoare de trai, care frecvent s-au asociat cu deprinderi nocive, contactul tuberculos, subnutriția și infecția HIV.

Cuvinte cheie: tuberculoza, determinanții sociali, factori de risc.